

Juli 2014

Informatiekaart

Regisseursmodel

Deze informatiekaart is onderdeel van een set van 7 informatiekaarten over mededinging in het sociale domein

1. Mededingingsregels helpen gemeenten bij de inkoop van zorg en ondersteuning.
2. Wat zijn de mededingingsregels.
3. Mededinging en bestuurlijk aanbesteden.
4. [Mededinging en het regisseursmodel.](#)
5. Mededinging en concurrentie per cliënt.
6. Mededinging en wijkgericht contracteren.
7. Mededinging en het Zeeuws model.

Deze informatiekaart is onderdeel van een set informatiekaarten over mededinging in het sociale domein. Om deze informatiekaart goed in perspectief te kunnen plaatsen en juist te kunnen gebruiken, is kennis nodig van de informatiekaarten “Mededingingsregels helpen gemeenten bij inkoop van zorg en ondersteuning” en “Wat zijn de wettelijke mededingingsregels”.

Regisseursmodel

Inkoop met regisseursmodel houdt in dat een gemeente het sociale domein integraal benadert en steeds één regisseur per cliënt wil hebben. Samen met die regisseur kiest de cliënt de zorg die nodig is. Daartoe sluit de gemeente raamcontracten met de partijen die zij selecteert voor verschillende soorten zorg, begeleiding en/of ondersteuning. De raamcontracten worden periodiek aanbesteed. De regisseur kan in dienst zijn van de gemeente, maar die taak kan ook worden uitbesteed aan een derde onafhankelijke partij of aan een van de gecontracteerde partijen.

Bespreking vanuit mededingingsperspectief

De cliënten en hun regisseurs kiezen de verschillende onderdelen van de benodigde zorg van een ‘menukaart’ met gecontracteerde zorg.

De gemeente heeft dus weliswaar zorgaanbieders gecontracteerd, maar die moeten de cliënt (en de regisseur) nog overtuigen om de zorg bij hen af te nemen. Zorgaanbieders blijven dus met elkaar concurreren, ook nadat ze een raamcontract met de gemeente hebben gesloten. Er bestaat tijdens de aanbestedingsfase natuurlijk ook een risico op samenspanning van zorgaanbieders. Zie daarvoor bijvoorbeeld de informatiekaarten “Wijkgericht contracteren” en “Bestuurlijk aanbesteden”. In deze informatiekaart wordt de concurrentie behandeld nadat de raamcontracten gesloten zijn.

Vergeleken met bijvoorbeeld het wijkgerichte contracteren, kiest de gemeente er in dit model voor om de cliënt zijn of haar verantwoordelijkheid te laten behouden voor de zorg of begeleiding die zij of hij nodig heeft.

Vanuit mededingingsperspectief is dat gunstig, in principe blijven aanbieders in dit model concurreren (mits de regisseur varieert tussen aanbieders). Bezien vanuit het perspectief van de zorg en/of begeleiding, komt er meer verantwoordelijkheid bij de regisseur te liggen. De regisseur moet er dus voor zorgen dat verschillende soorten zorg goed op elkaar aansluiten. Zijn of haar functioneren wordt cruciaal voor zowel de zorg en begeleiding als voor de gezonde concurrentie tussen aanbieders.

Wat mag wel van de Mededingingswet?

Er kunnen cliënten zijn die een combinatiepakket afnemen, bijvoorbeeld huishoudelijke verzorging en een sociaal programma voor dementerende ouderen. Zorgaanbieders mogen samenwerken om dergelijke arrangementen aan te bieden. Het betreft immers multidisciplinaire ofwel verticale samenwerking. Ze zijn dan geen concurrenten van elkaar, maar juist partijen die ieder een ander soort zorg leveren. De cliënt kan, samen met de regisseur, kiezen uit aparte gecontracteerde aanbieders, gecontracteerde aanbieders die het complete dienstenpakket aan zorg en begeleiding leveren of een

multidisciplinaire combinatie die op elkaar afgestemde zorg levert. Hier is de vuistregel is dat individuele deelnemers aan een multidisciplinaire combinatie elk niet meer dan 30 procent marktaandeel op hun expertiseterrein mogen hebben.

De gemeente heeft vanuit mededingingsperspectief nog maar een kleine rol nadat de contracten zijn toegekend; voor de regisseurs begint het werk pas.

Het is belangrijk dat de regisseur beseft dat hij of zij een belangrijke rol te spelen heeft bij het entameren van gezonde rivaliteit tussen de verschillende aanbieders gedurende de looptijd van het contract. Dat kan in de praktijk een probleem zijn indien de regisseur(s) gerekruteerd worden uit de gecontracteerde partijen.

Wanneer helpt de Mededingingswet?

Alleen een daadwerkelijk onafhankelijke cliëntondersteuner mag doorverwijzen naar één van de concurrerende partijen. Een regisseur in dienst van de gemeente is onafhankelijk. Een stichting die bestuurd wordt door enkel zorgaanbieders is niet per definitie onafhankelijk. Dat zou zelfs een platform kunnen zijn om de markt te verdelen. Er dient daarom op toegezien te worden dat de cliëntondersteuner werkt op basis van een protocol, waarin transparante en onpartijdige criteria voor doorverwijzing zijn opgenomen. Doorverwijzingen zijn dan gebaseerd op voor iedereen gelijke voorwaarden, die voor iedereen bekend dienen te zijn. Dit is niet alleen fair voor aanbieders, maar stimuleert ook gezonde concurrentie en biedt de cliënt meer kans op optimale dienstverlening.

Zorgaanbieders mogen cliënten die ze zelf niet goed van dienst kunnen zijn, wel doorverwijzen naar hun concurrenten. Maar de regisseur dient ervoor te waken dat achter het doorverwijzen geen impliciete of expliciete marktverdelingsafpraak zit tussen verschillende aanbieders.

Gecontracteerde zorgaanbieders mogen onderling de markt niet verdelen. Zij mogen bijvoorbeeld niet afspreken dat cliënten wier naam met de eerste 13 letters van het alfabet begint altijd naar partij a verwijst en de rest naar partij b.

Als een gemeente constateert dat zorgaanbieders de markt verdelen, kan de gemeente dat bespreken met de ACM. Partijen mogen wel zelf beslissen om zich op een bepaalde doelgroep te richten, bijvoorbeeld jongeren met een lichamelijke handicap.

Hoe stimuleert de gemeente zelf de mededinging?

Er dient op toegezien te worden dat de gecontracteerde partijen zich van elkaar blijven onderscheiden en dat cliënten en hun ondersteuners dat ook weten zodat er werkelijk iets te kiezen valt. Bijvoorbeeld door middel van een gemeentelijke website met informatie over de aanbieders, hun dienstverlening, cliëntervaringen en kwaliteitsindicatoren. Dan zullen meer mensen die zorgaanbieder vinden, die het beste bij hun past. Maak het onderscheid ook zichtbaar voor de cliënt.

Neem in de contracten op dat een gecontracteerde zorgaanbieder een 'acceptatieplicht' heeft op het moment dat een zorgregisseur die partij wil inschakelen voor de zorg waarvoor die partij is gecontracteerd. Dat maakt het moeilijker voor gecontracteerde aanbieders om alsnog het werk te verdelen nadat de contracten zijn gesloten.

Controleer periodiek welke zorgaanbieders voor welk deel van het werkgebied en welke soorten zorg worden ingeschakeld door de regisseurs.

Colofon

De informatie in deze kaart is gebaseerd op het wetsvoorstel Wmo 2015 en De Jeugdwet. Het wetsvoorstel Wmo 2015 moet nog goedgekeurd worden door de Eerste Kamer.

Aan de totstandkoming van deze publicatie is de grootst mogelijke zorg besteed. Het TransitieBureau kan niet aansprakelijk worden gesteld voor eventuele onjuistheden, noch kunnen aan de inhoud rechten worden ontleend.

Invoering Wmo

www.invoeringwmo.nl | helpdesk@invoeringwmo.nl

TransitieBureau Wmo

t 070340 6100

© Rijksoverheid | Juli 2014